

Mielenterveysosaamisen johtamisen toimintamalli

kuntien, hyvinvointialueiden ja järjestöjen johdolle ja esihenkilöille vuorovaikutustyötä tekevien työntekijöiden mielenterveysosaamisen vahvistamiseen

Mielenterveysstrategia **2020–2030**

Mielenterveys- osaamisen johtaminen

1. TIETO

Tietotarpeiden
tunnistaminen,
tiedon kokoaminen,
tulkinta ja
ennakointi

2. OSAAMIS- TARPEET

Työn edellyttämän
mielenterveysosaamisen
määrittelyminen

3. OSAAMIS- KARTOITUS

Työntekijä- ja
tiimikohtainen
mielenterveysosaamisen
kartoittaminen

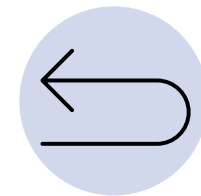
4. OSAAMISEN VAHVISTAMINEN

Mielenterveysosaamisen
tavoitteellinen
vahvistaminen
eri keinoilla

5. ARVIOINTI JA SEURANTA

Mielenterveysosaamisen
vahvistumisen ja
toimenpiteiden
arviointi ja seuranta

1. TIETO

**Mitä tietoa tarvitaan
mielenterveysosaamisen
suunnitelmalliseksi
vahvistamiseksi?**

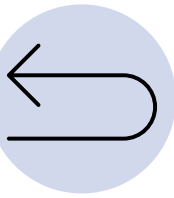
Tunnistakaa tietotarpeet
ja hankkikaa
monipuolisesti
tietoa eri lähteistä.

Pohtikaa ja tulkitkaa
tietoa yhdessä.

Muodostakaa yhteistä
ymmärrystä.

1. TIETO

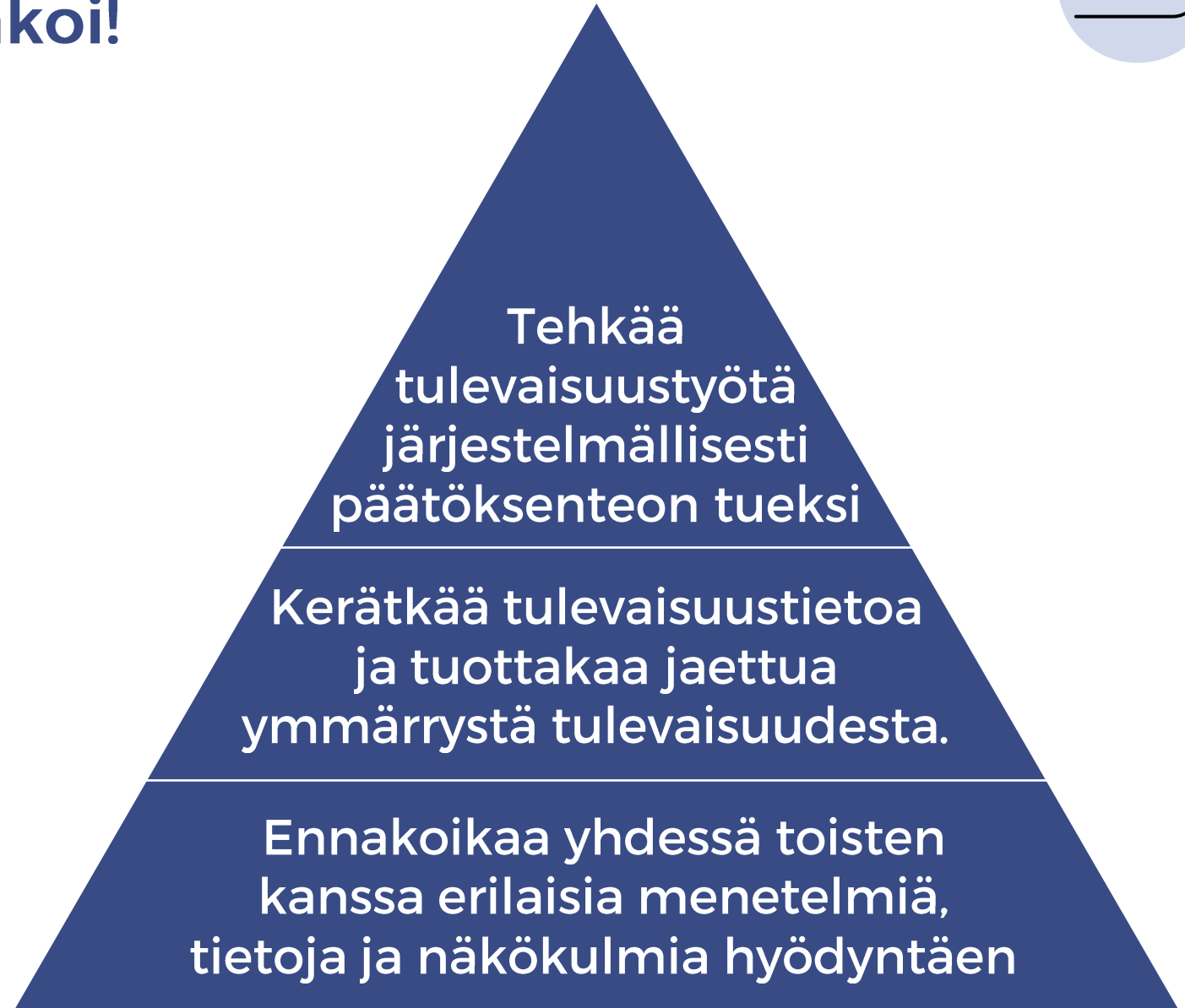
Millainen toimintaympäristö on tulevaisuudessa? – Ajattele ja ennakoi!

Osaamisen tavoitteellisen vahvistamisen tueksi tarvitaan käsitys siitä, millainen tulevaisuus on.

Tulevaisuusajattelulla peilataan tulevaisuutta nykyhetken valintoihin ja tullaan tietoiseksi toimintaympäristössä vaikuttavista muutoksista.

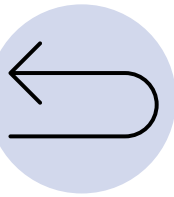
Vaihtoehtoisia tulevaisuuksia ennakoidaan nykyhetkessä näkyvien kehityskulkujen avulla.

Ennakointi

2. OSAAMISTARPEET

Mitä mielenterveysosaamista tarvitaan nyt ja tulevaisuudessa?

Tieto ja ymmärrys	Mielenterveys voimavarana ja terveyden osa-alueena Mielenterveyden suoja- ja riskitekijät Keinot vahvistaa mielenterveyttä Mielenterveydenhäiriöt ja niiden hoitomahdollisuudet Mielenterveyspalvelut
Tunnistaminen ja ymmärrys	Mielenterveyteen liittyvät asenteet ja käsitykset
Ymmärrys	Mielenterveyden ja päihteiden käytön merkitys koko yhteiskunnan hyvinvoinnille
Päihdeosaaminen	Tieto päihteidenkäyttöön liittyvistä suojatekijöistä, haitoista ja palveluista

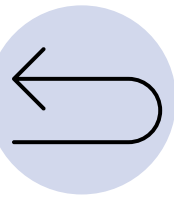
Kuvatkaa yhdessä työn edellyttämän mielenterveysosaamisen osaamisalueet tietojen ja ennakkoinnin pohjalta.

Mielenterveysosaaminen Mielenterveysstrategian
2020–2030 mukaan

3. OSAAMISKARTOITUS

Ennen mielenterveys-osaamisen kartoittamista tulee pohtia, hyödynnetäänkö jo olemassa olevaa osaamista tehokkaasti. Osaamiskartoituksella saadaan täsmällistä tietoa mielenterveysosaamisesta ja tehdään sitä näkyväksi. Näin voidaan lisätä myös osaamisen arvostusta.

Millainen on työyhteisön mielenterveysosaaminen?

Määritellä yhdessä osaamistasot eri osaamisalueille

Osaamistasot helpottavat ja yhdenmukaistavat osaamisen arviointia.

Kartoittakaa osaaminen työntekijä- ja tiimikohtaisesti.

Päätäkää osaamisen vahvistamisen tavoitteet.

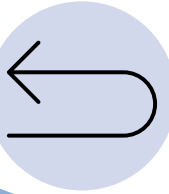
Muodostakaa yhteinen käsitys työyhteisön osaamisesta ja sen vahvistamisen tarpeista.

Itsearviointia voi laajentaa muiden mukaan ottamisella. Arviointia voi tehdä myös keskustellen.

4. OSAAMISEN VAHVISTAMINEN

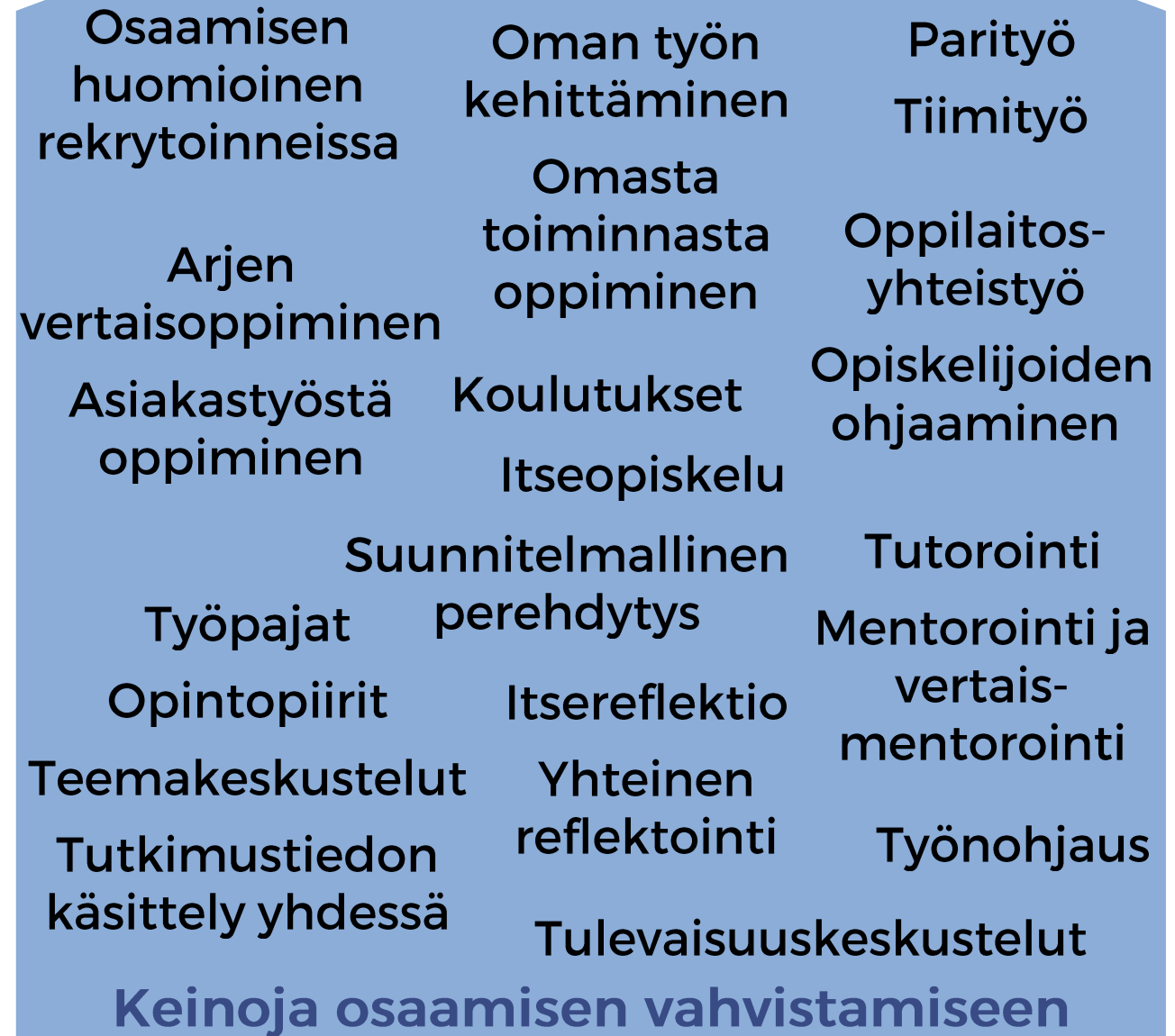

Miten mielenterveysosaamista voi vahvistaa työyhteisössä?

Osaamiskartoituksen tuloksena määritellyt tavoitteet ovat perusta osaamisen vahvistamiselle.

Valitkaa monipuolisesti toisiaan täydentävät keinot yhteisesti työntekijöiden kanssa, hyödyntäkää työntekijöiden vahvuuksia ja jakakaa osaamista ja tunnistakaa työn oppimisen paikat.

Esihenkilö tukee ja motivoi oppimisessa sekä tukee opitun hyödyntämistä työssä

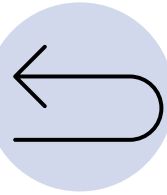

4. OSAAMISEN VAHVISTAMINEN

Miten mielenterveys-osaamista voi vahvistaa verkostoyhteistyössä?

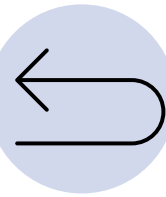
Yhdessä verkostojen kanssa työskenteleminen tukee jatkuvaa oppimista mahdollistamalla toisilta oppimisen ja osaamisen vaihdon työntekijöiden kesken.

Yhteistyössä vahvistettu ja jaettu monialainen osaaminen sujuvoittaa yhteistyön tekemistä ja asiakkaiden palvelupolkuja.

4. OSAAMISEN VAHVISTAMINEN

Keinoja hiljaisen osaamisen jakamiseen

Miten voi jakaa hiljaista mielenterveysosaamista?

Hiljaisen osaamisen jakaminen ja hyödyntäminen edellyttää rakenteita, avointa vuorovaikutusta, keskustelua, reflektointia ja mahdollisuutta työn kehittämiseen.

Hiljaisen osaamisen jakamista ja hyödyntämistä pitää tehdä tietoisesti, suunnitelmallisesti ja dokumentoidusti.

Ryhmäkeskustelut
Vapaa ideointi
Onnistumisten ja virheiden jakaminen
Ristiriitaisten asioiden käsittely ja eri näkemysten pohtiminen
Asiakaspalautteen analysointi
Kahvipöytäkeskustelut
Työn kehittäminen yhdessä
Työnohjaus
Mentorointi
Tutorointi

Järjestetysti

Konkreettisten työtehtävien ohjeistus
Yhdessä työskentely
Esimerkin näyttäminen
Toisen työn seuraaminen
Kysymysten esittäminen
Rinnakkain työskentely
Suunnitelmallinen perehdytys
Parityö
Tiimityö

Työn lomassa

Kokemusten ja opitun dokumentointi
Käytännön esimerkkien kirjallinen kuvaaminen
Työtehtävien ja tilanteiden dokumentointi
Työprosessien mallinnus ja kuvaaminen

Dokumento-
toidusti

5. ARVIOINTI JA SEURANTA

Miten prosessia ja tuloksia arvioidaan? – Arvioi:

Tietoa

Saadaanko valituilla tietolähteillä tietoa mielenterveys-osaamisen tarpeista?

Ymmärrystä

Onko yhteisen ymmärryksen saavuttamiseen olemassa hyviä käytäntöjä?

Päätöksentekoa

Perustuvatko päätökset tietoon ja onko ne tehty yhdessä työntekijöiden kanssa?

Osaamisen vahvistamisen toimenpiteitä

Määriteltiinkö tavoitteet ja saavutettiin ne?

Osaamisen vahvistumista

Ovatko osaamiskartoitukset ajan tasalla?

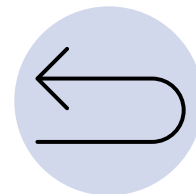
Osaamisen käyttöä

Voivatko työntekijät käyttää ja jakaa vahvistunutta osaamistaan?

Osaamisen vahvistumisen hyötyjä

Miten hyötyvät asukkaat, asiakkaat, työntekijät, työyhteisö, organisaatio ja verkostot?

Arvioinnin avulla korjataan ja parannetaan tulevaa toimintaa

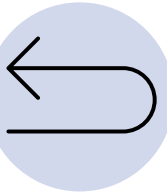
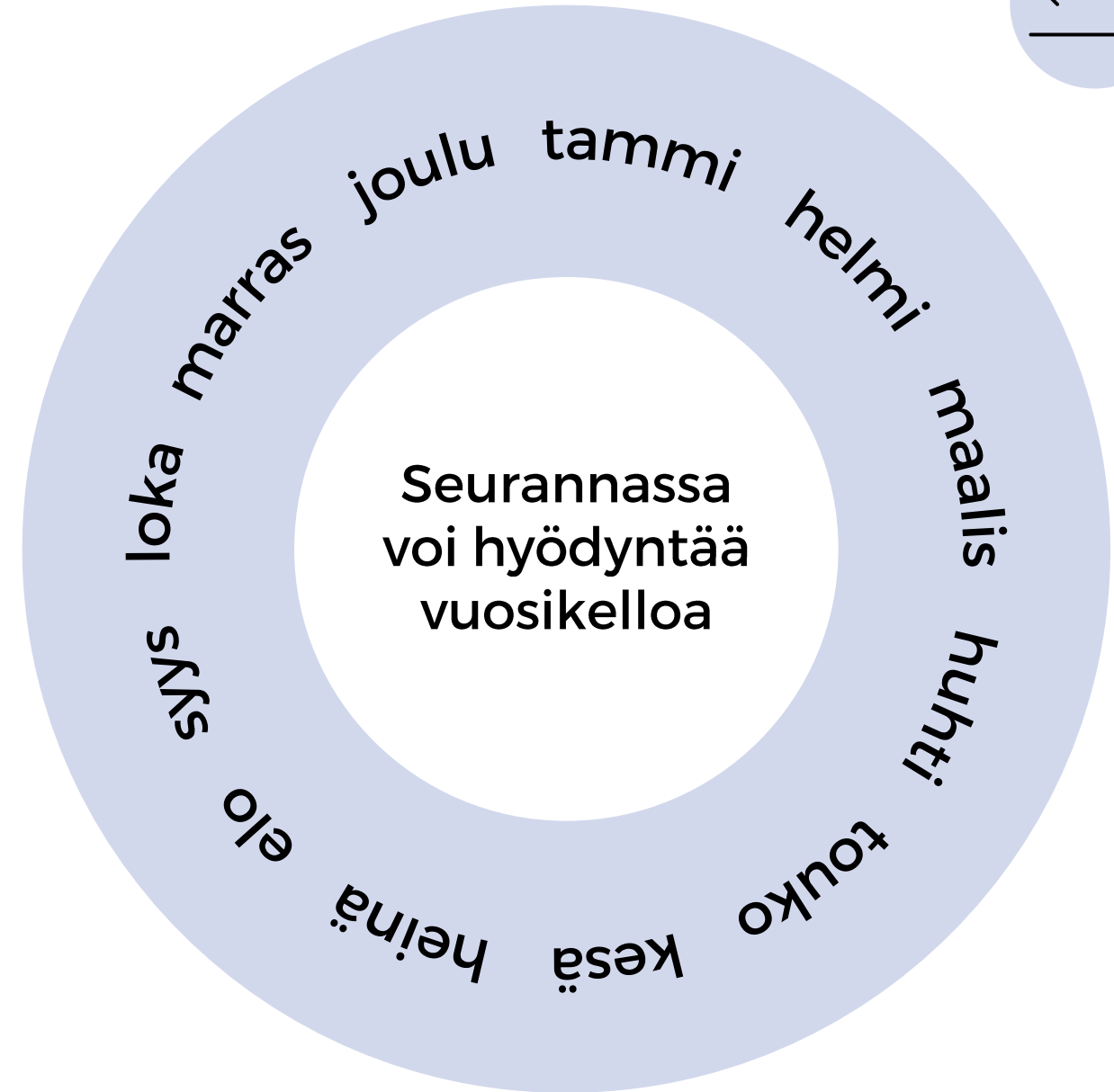

5. ARVIOINTI JA SEURANTA

Mitä seurata säännöllisesti ja suunnitelmallisesti?

- Tietoa
- Osaamisen vahvistamisen toimenpiteitä
- Osaamisen vahvistumista

**Vakiinnuta
mielenterveysosaamisen
johtamisen toimenpiteet
osaksi työtä!**

**Sosiaalialan osaamiskeskus
Verso**

**Päijät-Hämeen
hyvinvointialue**

Mielenterveysosaamisen johtamisen toimintamalli kehitettiin Päijät-Hämeen hyvinvointialueen Sosiaalialan osaamiskeskus Verson Yhdessä mielessä – mielenterveysosaaminen paikalliseksi pääomaksi (2021-2023) -hankkeessa. Hanke oli osa THL:n koordinoimaa kansallista mielenterveysstrategiaa toteuttavaa Mielenterveysosaamisen vahvistaminen kunnissa -hankekokonaisuutta, jota rahoitti sosiaali- ja terveysministeriö.

Mallin soveltamisen tueksi on laadittu käsikirja.

[Mielenterveysosaamisen johtaminen | Innokylä](#)